

ΚΥΡΙΑΚΗ ΙΒ΄ ΛΟΥΚΑ

(Λουκ. 17, 12-19)

18/01/2026

Ο λόγος του Θεού είναι ο λόγος της ζωής, που έφερε τα πάντα στο είναι. «Ο Κύριος είπε και εγενήθησαν, Αυτός ενετείλατο και εκτίσθησαν»¹. Όποιος εντρυφά σ' αυτό τον λόγο, δεν παύει να θαυμάζει κάθε πτυχή του απείρου βάθους και του απρόσιτου ύψους Του. Διανύουμε την όμορφη περίοδο μεταξύ των Θεοφανείων και του Τριωδίου κατά την οποία η Αγία μας Εκκλησία αρχίζει να προετοιμάζει τα μέλη της για την άθληση που τίθεται ενώπιόν τους, να ακολουθήσουν με πιστότητα τον Κύριο: «όπου αν υπάγη»², στην κένωση στα παθήματα, στο Σταυρό, να γίνουν οι «διαμενηκότες μετ' Αυτού εν τοις πειρασμοίς Αυτού»³, αλλά και μέτοχοι της ανείπωτης και δεδοξασμένης χαράς⁴ της αιώνιας νίκης επί Του θανάτου, του θριάμβου της Αναστάσεως και της άληκτης ζωής Του.

Ιησού επιστάτα, ελέησον ημάς

Είναι τα λόγια και η δέηση που με δυνατή φωνή απηύθυναν οι δέκα λεπροί προς τον Κύριον. Ιησού Διδάσκαλε, ευσπλαγχνίσου μας. Η μικρή ικεσία υπήρξε αποτελεσματική, καθότι ο Χριστός τους θεράπευσε όλους.

Σε απελπιστική κατάσταση ζούσαν οι δέκα λεπροί της σημερινής ευαγγελικής περικοπής. Αποκομμένοι από τις οικογένειες τους, απομονωμένοι από την κοινωνία, βίωναν στο περιθώριο καθημερινώς τη δυστυχία τους. Ένα δράμα σωματικό και ψυχικό.

Οι δέκα λεπροί αποτελούσαν μια μικρή κοινωνία. Υπήρξε μια ομάδα ανθρώπων, τους οποίους συνέδεε η ίδια ασθένεια, ο κοινός πόνος, αλλά και η κοινή κατάληξη. Ήταν γνωστό και στους δέκα λεπρούς ότι θα είχαν το ίδιο τέλος, τον θάνατο λόγο της αρρώστιας, με κάποια ίσως χρονική απόσταση ο ένας από τον άλλο. Κοινή η θλίψη, αλλά και κοινή η ελπίδα για τους ασθενείς, η παρουσία του Χριστού στην περιοχή τους. Κοινή και η ομαδική κραυγή και παράκληση: «Ιησού επιστάτα, ελέησον ημάς»⁵. Η μικρή δέηση: «ελέησον ημάς», διακρίνεται στην σημερινή ευαγγελική περικοπή ότι έχει μεγάλη δύναμη, διότι, όταν λέγεται με πίστη, ελκύει τη Χάρη και το Έλεος του Θεού και μας απαλλάσσει από κάθε δοκιμασία. Γι' αυτό το λόγο η Εκκλησία που είναι κοινωνία πιστών, βαπτισμένων στο όνομα του Τριαδικού

1 Ψαλμ. 32,9.

2 Αποκ. 14,4.

3 Λουκ. 22,28.

4 Α΄ Πέτρ. 1,8.

5 Λουκ. 17,13.

Θεού, υιοθέτησε αυτή τη δέηση, σ' όλες τις ιερές ακολουθίες και ιδιαίτερα στο μυστήριο της Θείας Ευχαριστίας-απευθύνει διαρκώς ικεσία προς το Θεό.

Οι δέκα λεπροί είχαν σταθεί μακριά από το Χριστό, ωστόσο η ικετευτική κραυγή που Του ανέπεμψαν τους έφερε πλησίον Του, διότι: «εγγύς Κύριος πάσι τοις επικαλουμένοις Αυτόν εν αληθεία»⁶. Με σπλάγχνα οικτιρμών έστρεψε το ελεητικό Του βλέμμα στους δέκα ασθενείς. Χωρίς να Του εκφράσουν το συγκεκριμένο αίτημά τους, ο Κύριος γνώριζε όλη την αθλιότητα που περνούσαν λόγω της λέπρας και τους θεράπευσε μεν αλλά με διακριτικό τρόπο. Δεν επιτέλεσε το θαύμα αμέσως όπως συνήθως, αλλά τους πρόσταξε να πορευθούν προς τους ιερείς και να εξετασθούν από αυτούς σύμφωνα με τις διατάξεις του νόμου. Αυτή υπάκουσαν και καθοδόν διαπίστωσαν ότι τα σώματά τους είχαν καθαρισθεί από τις πληγές.

Μετάνοια και ευγνωμοσύνη

Ο Θεός ευεργετεί τον άνθρωπο ακατάπαυστα. Τον τρέφει, τον προφυλάσσει από τις επιβουλές του εχθρού, προνοεί τη ζωή του, τον προετοιμάζει για τη σωτηρία του, τον θεραπεύει. Όμως, γνωρίζοντας ότι η ευγνωμοσύνη είναι χαλεπή για τον άνθρωπο εξαιτίας της ράθυμης φύσεως και της μεταπτωτικής του καταστάσεως⁷, ο Θεός ευεργετεί, ως επί το πλείστον, αφανώς, ώστε να μην τον επιβαρύνει ούτε να παραβιάσει με τίποτε το αυτεξούσιο του. Στη προκειμένη περίπτωση η θαυματουργική θεραπεία έγινε αφορμή για να φανερώσει ο Υιός το μεγάλο μυστήριο της ευγνωμοσύνης και τις ευχαριστίας του ανθρώπου προς το Θεό Πατέρα.

Θεραπευτήκαν οι δέκα αλλά μόνο ένας απ' αυτούς είχε ανοιχτούς τους οφθαλμούς της καρδιάς για να διακρίνει από Ποιόν προερχόταν η μεγάλη δωρεά. Επέστρεψε για να προσφέρει δίκαιη και άγια ευχαριστία στον ευεργέτη Θεό, πέφτοντας πρηνής στο έδαφος. Ο Χριστός στο σημείο αυτό εξέφρασε διπλή έκπληξη: Κατ' αρχάς, έκπληξη θλίψεως, διότι η πλειονότητα των ευεργετημένων αγνόησε τον Δοτήρα της δωρεάς: «*Ουχί οι δέκα εκαθαρίσθησαν; Οι δε εννέα πού; Ουχ ευρέθησαν υποστρέψαντες δούναι δόξαν τω Θεώ*»⁸. Συνάμα ο Κύριος δοκίμασε ευχάριστη έκπληξη, βλέποντας έναν Σαμαρείτη, δηλαδή κάποιον αλλογενή και αιρετικό από τις επαγγελίες και τις παραδόσεις του Ισραήλ, κατεχόμενο από το ισχυρό πνεύμα της ευχαριστίας προς το Θεό. Στον άνθρωπο αυτόν ο Κύριος προσέφερε όχι μόνο την ίαση του λελερωμένου σώματός του, αλλά πολύ περισσότερο τη θεραπεία της ψυχής του και την ανόρθωση του πνεύματος: «*Αναστάς πορεύου, η πίστις σου σέσωκέ σε*»⁹. Ο θεραπευμένος Σαμαρείτης με την

⁶ Ματθ. 3,15.

⁷ Ιεζ. 44,1-2.

⁸ Λουκ. 17,17.

⁹ Λουκ. 17,19.

ευγνωμοσύνη του έγινε «εγνωσμένος υπό του Θεού»¹⁰, απέκτησε υπόσταση ενώπιον Του και επιλήφθηκε τον έπαινο της σωτηρίας.

Η μόνη ελπίδα είναι ο Κύριος Ημών Ιησούς Χριστός, ο ιατρός των ψυχών και των σωμάτων. Ο άνθρωπος οφείλει να φανερώσει την προαίρεσή του και να ελκύσει τη θεία επισκοπή, απευθύνοντας προς Αυτόν «μεγάλη κραυγή», όχι επειδή ο Θεός ευαρεστείται να βλέπει το τέλειο του δημιούργημα να πάσχει και να αγωνιά, αλλά ουδέποτε θα προβεί σε ενέργεια, έστω και αν αυτή συνιστά ευεργεσία, που ενδέχεται να καταστρατηγήσει την ελευθερία του ανθρώπου.

Ο Θεός, του Οποίου η φύση είναι έλεος, κάμπτεται μπροστά στον καταβεβλημένο από τις θλίψεις άνθρωπο που εκ ζητεί τη βοήθειά Του. Γεφυρώνει την άβυσσο που τους χωρίζει: «λύει το μεσότοιχον του φραγμού»¹¹. Του συγχωράει αμαρτίες μεγάλες κα χαλεπές, του θεραπεύει τις πληγές των παθών, τον ανακουφίζει. Ωστόσο, η θεραπεία έχει δυναμικό χαρακτήρα. Ο άνθρωπος κλήθηκε να γίνει άγιος, όπως: «ο Θεός άγιος εστί»¹². Δεν επαρκεί μόνο να μετανοήσει για τα ατοπήματά του. Οφείλει, όπως οι επουράνιες Δυνάμεις, να προσφέρει με ταπείνωση διηλεκτή ευχαριστία στον Σωτήρα Θεό.

Η πνευματική ζωή του Χριστιανού κινείται γύρω από δύο άξονες, της μετάνοιας και της ευγνωμοσύνης, της δεήσεως και της ευχαριστίας. Οι δύο αυτοί άξονες είναι απαραίτητοι στον άνθρωπο, αφενός η αναγνώριση με πνεύμα μεταστροφής της πτωχείας, της αποστασίας και της αθλιότητάς του, και αφετέρου, η απόδοση ευχαριστία στον Τριαδικό Θεό με κραταιό πνεύμα ευγνωμοσύνης για την άφατη μακροθυμία και την απρονόητη αγάπη Του. Η μετάνοια και η ευχαριστία αλληλοδιαδέχονται και αλληλοσυμπληρώνονται και συνιστούν μια ενότητα. Κατ' ουσίαν, η αληθινή και οντολογική μετάνοια είναι καρπός της ευχαριστίας.

Εν κατακλείδι, όποιος έχει ευγνωμοσύνη και ευχαριστεί τον Τριαδικό Θεό για όλα, δεν παύει να ταπεινώνει τον εαυτό του ενώπιον του Θεού και να αποδίδει σ' Αυτόν κάθε δόξα για τις εξαισίες αγαθοδωρίες που παρέχει διηλεκτώς στο λογικό δημιούργημά Του που είναι ο άνθρωπος.

Αρχιμ. Τίτος Γιαννούλης

¹⁰ Πρβλ. Α' Κορ. 8,3.

¹¹ Εφ. 2,14.

¹² Λευϊτ. 11,44, Α' Πέτρ. 1,16.